

Paikannimet viranomaisviestinnässä

”Viestinnässä on tärkeää voida puhua yksittäisistä paikoista ja kohteista. Oikein perille mennyt sanoma auttaa toimimaan ja ajattelemaan oikein kussakin tilanteessa.”

Sirkka Paikkala, Kotus

OKM:n virkakielityöryhmän tilaisuus 7.6.2013

Teemu Leskinen, Maanmittauslaitos

10.6.2013

MAANMITTAUSLAITOS

Maanmittauslaitoksen viestinnästä

- Maanmittauslaitos huolehtii
 - *maanmittaustoimituksista*
 - *kiinteistötiedoista*
 - *kartta-aineistoista sekä*
 - *lainhuudoista ja kiinnityksistä (1.1.2010 lähtien)*

Kiinteistötehtävät: maanmittaustoimituksiin liittyvää viestintää

- Maanmittaustoimituksia vuosittain 20 000–25 000; 500 000 kirjettä, joista 1/3 pöytäkirjoja
- Toimitusmateriaalin sisältöä kehitetty ja kieltä parannettu yhteistyössä Kotuksen kanssa, mm. yhdenmukaiset kutsukirjeet ja lehtikuulutukset
- Pöytäkirjoja varten valmiita tekstipohjia ja fraaseja

Kartastotehtävät: kartta- ja paikannimiviestintää

- Peruskartta 1:25 000, maastokartat 1:50 000–1:500 000, yleiskartat 1:1 milj.–1:8 milj.
 - *Karttapaikka ja muut verkkopalvelut*
- Kartoissa suomen-, ruotsin-, pohjoissaamen-, inarinsaamen- ja koltansaamenkielinen paikannimistö
 - *Kunnan kielisuhde määrää erikielisten rinnakkaisnimien esittämisjärjestyksen*
- Karttojen paikannimet (suomi, ruotsi, saamen kielet) ja niiden muutokset tarkistettu Kotuksessa 1960-luvulta lähtien

Tarkistettujen paikannimien tarvitsijoita ja käyttäjiä

- MML kartta-, maastotieto- ja tietopalvelutuotannossaan
- Viranomaiset, joiden sisäisessä ja keskinäisessä viestinnässä voi olla hengestä kysymys
 - *Esim. pelastustoimi, poliisitoimi, puolustusvoimat, Rajavartiolaitos, Säteilyturvakeskus, sisäasiainministeriö*
- Muut viranomaiset (kymmeniä)
 - *joiden toiminnassa (tiedonkeruu ja -käsittely, viestintä) paikannimet korostuvat*
 - *joiden rekistereissä tai aineistoissa nimi voi olla paikkatietokohteen ominaisuutena*
 - *jotka tuottavat aineistoistaan karttoja ja visualisointeja, joissa esitetään paikannimiä*
- Media
 - *Radion ja tv:n, sanoma- ja aikakauslehtien tiedon- ja uutisvälitys, lehtiartikkelit ym.*
- Kansallinen paikkatietoinfrastrukturi, mm.
 - *Paikka- ja paikannimitietojen yhteentoimivuus, paikannimien yhtenäiset kirjoitusasut*
- Kansainvälinen paikkatieto- ja paikannimi-infrastrukturi, mm.
 - *EU:n INSPIRE-paikkatietodirektiivin mukaiset yhtenäiset tietopalvelut, YK:n paikannimipalvelu*
- Kansalliset ja kansainväliset paikkatiedon jatkojalostajat
 - *Verkkopalveluita, paikkatieto- ja karttasovelluksia, karttoja ym. tuottavat yritykset*
- Matkailu- ja kuljetusala, yksityinen pelastus- ja turva-ala
- Opetus ja tutkimus
- Kielenkääntäjät, kirjoittajat
- Kansalaiset

Täsmälliset, yhteiset paikannimet viranomaisviestinnässä?

- Pelastuspalvelutoiminta ja hätäkeskuspäivystys, avun välittäminen osoitteistetuilla ja osoitejärjestelmän ulkopuolisilla alueilla
 - *Tie- ja katuosoitteet; perinnäiset paikannimet*
- Suuronnettomuuksiin varautuminen; toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus
- Viranomaisten tiedon- ja uutisvälitys; karttatuotanto
 - *Tarkistettu nimistö, erikielisten rinnakkaisnimien käyttö*
- Julkishallinnon alueellisten kohteiden ja hankkeiden nimeäminen; kaava- ja haja-asutusalueiden kunnallinen nimistösuunnittelu
 - *Mm. lähialueen perinnäisen nimistön hyödyntäminen*
- Julkishallinnon erilaiset opastus- ja viitoitustehtävät
- Julkaisut, artikkelit, tiedotteet, tutkimusraportit ym.
- Kielenkääntäminen
 - *Erikieliset rinnakkaisnimet ja niiden käyttö eri kielissä*
- Paikka- ja paikannimihaut osana geoportaalien ja karttapalveluiden perustoiminnallisuutta

Maanmittauslaitoksen nimistöaineistot ja -tietopalvelut

- Maanmittauslaitos ylläpitää valtakunnallista **nimistörekisteriä**
 - **paikannimirekisteri:** nimettyjen paikkojen rekisteri, n. 800 000 paikkaa sijainti- ja ominaisuustietoineen; paikkojen tarkistetut nimet eri kielillä; nimen kielen virallinen asema paikan sijaintikunnassa
 - **karttanimirekisteri:** perustuu paikannimirekisteriin; MML:n karttatuotteisiin valittu nimistö karttatuotteittain
- Maanmittauslaitoksen nimistöaineisto on [avointa eli maksutonta aineistoa](#) vuoden 2011 alusta
- [Nimistön kyselypalvelu](#)
 - WFS-standardin (Web Feature Service) mukainen rajapintapalvelu muita tietojärjestelmiä sekä sovelluksia varten
 - Rajapintatuotteet: Paikat, Paikannimet, Karttanimet; monipuoliset hakurajausmahdollisuudet
- [Tiedostopalvelu](#)
 - MML:n kartta- ja paikannimiaineistojen (tiedostotuotteet) maksuton latauspalvelu
 - Nimistön kyselypalvelun (WFS) rajapintatuotteita vastaavat koko maan GML-tiedostot
 - Paikat
 - Paikannimet
 - Karttanimet 1:25 000–1:8 milj.
 - Nimistön taulukkomuotoiset koko maan tekstitiedostot
 - Paikannimet
 - Karttanimet 1:25 000–1:8 milj.
 - Karttarasterit 1:25 000–1:8 milj. tarkistettuine nimistöineen

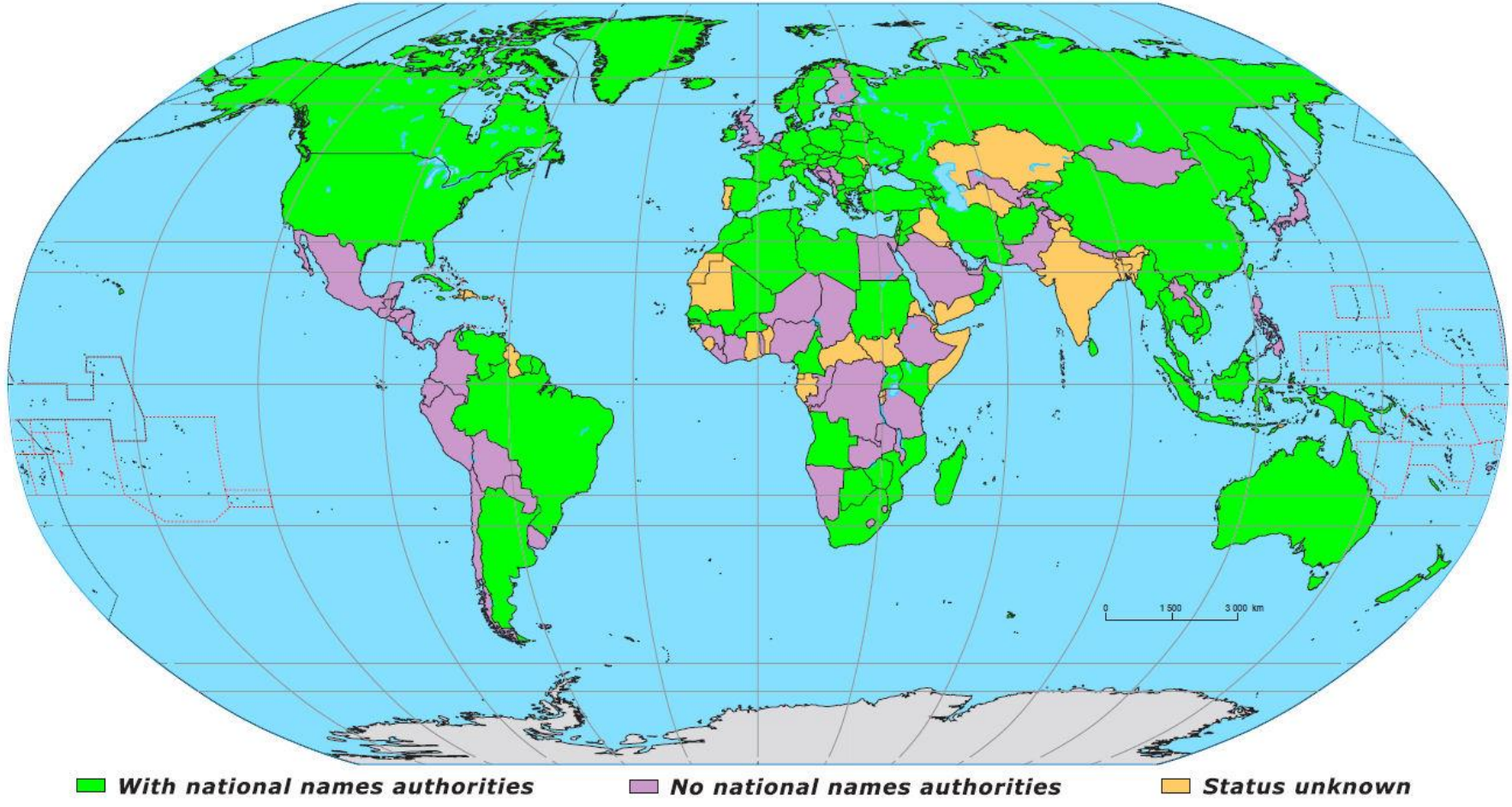

Kansainvälinen näkökulma; YK:n paikannimityö

- YK:n paikannimityön päätarkoituksena on paikannimien kirjoitusasujen yhtenäistäminen kansainvälisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen helpottamiseksi
- Pyrkimyksenä on saada **kansallisesti hyväksytyt nimet** sellaisinaan (tai yhteisesti hyväksytyllä tavalla transkriboituina) maailmanlaajuiseen käyttöön niin, että maailman paikat olisivat mahdollisimman yksiselitteisesti identifioitavissa
- YK järjestää paikannimen standardointikonferenssin joka viides vuosi (viimeksi 2012)
- Konferenssit ja niiden päätöslauselmat valmistelee YK:n paikannimiasiantuntijaryhmä [UNEGN](#), joka on yksi seitsemästä YK:n talous- ja sosiaalineuvoston (ECOSOC) alaisesta pysyvästä asiantuntijaelimestä
- YK pitää paikannimien kansallisen standardoinnin edellytyksenä päätösvaltaisen nimiauktoriteettielimen (organisaatio ja/tai yhteistyöelin) sekä vastaavan lainsäädännön perustamista
- Lainsäädännössä voidaan määritellä esim.
 - *mitä nimiä laki koskee*
 - *kenellä on oikeus vahvistaa mitkin nimet*
 - *mitä seikkoja nimien vahvistamisessa on otettava huomioon*
 - *millaista asiantuntija-apua siinä on käytettävä*
 - *miten vahvistetut nimet on rekisteröitävä ja kuka siitä vastaa*
 - *mitä nimiä on käytettävä virallisissa yhteyksissä*

Kansalliset paikannimiauuktoriteetit 2012 (lähde YK)

Geographical Names Authorities (November 2012)

Kiitos!

10.6.2013

MAANMITTAUSLAITOS